

GLOBALIZACIJA I IDENTITET

Pod globalizacijom razumijevamo proces preoblikovanja svijeta u prostor i vrijeme razvitka kapitala, informacija i usluga bez ikakvih lokalnih, regionalnih i nacionalnih oznaka. U ovoj definiciji je dakle mišljeno troje: prostor, vrijeme i pokretljivost.

MOĆ GLOBALIZACIJE

Globalizacija pretpostavlja cijeli svijet kao jedinstveni prostor (svjetsko tržište), nadalje prelazak u vrijeme napretka, te fizičku transparentnost količine energije i brzine u informacijskom društvu. (iz: Paić, Žarko: "Politika identiteta", Antibarbarus, Zagreb, 2005.)

Moć globalizacije proizlazi iz moći ovladavanja kapitala nad svim područjima. Sociološke, ekonomske i kulturološke rasprave uočavaju odnos hegemonije Zapada prema okolnom svijetu, a taj svijet predlaže kulturne identitete kao načine života i kao otpor vladavini Amerike koja se pojavljuje kao nova imperijalna sila.

Političke konsekvence globalizacije vidljive su u gubitku suverenosti nacija-država. Riječ je o neoimperijalnom poretku u kojem SAD naspram EU, Rusije, Kine i arapskih zemalja zauzima ulogu jedinog zbiljskog vladara. Gotovo da je cijelo XX. stoljeće bilo u znaku svjetsko-povijesne moći Amerike. Kultura je područje u kojem ekonomsko-politička moć globalizacije najbolnije dolazi do istine o biti globalnog svijeta.

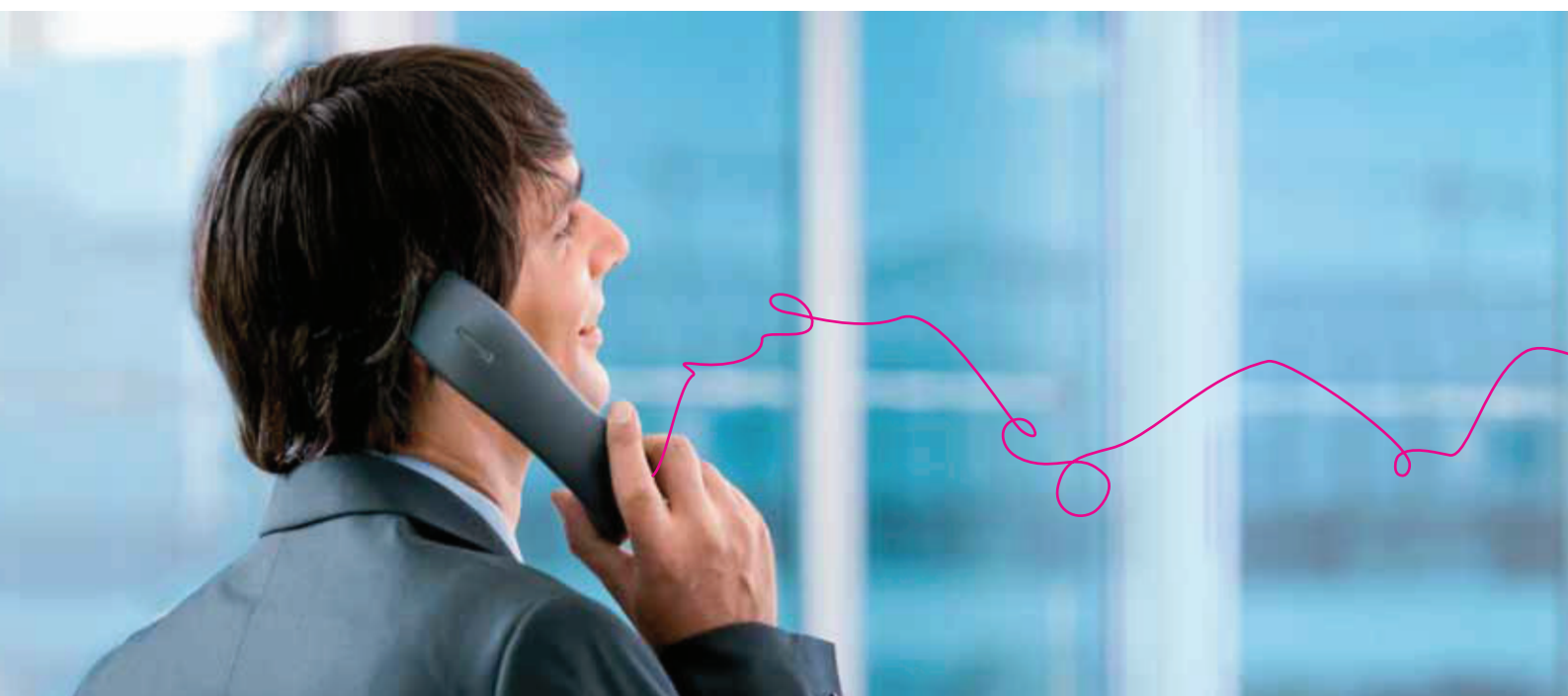
JE LI GLOBALIZACIJA SILA KOJA RADI ZA OPĆE DOBRO?

Svjetsko tržište je neosjetljivo na državne granice. Nacije su izgubile većinu suverenosti koje su nekada posjedovale, a političari su uglavnom izgubili moć utjecaja na događaje. Danas se u svijetu trguje više nego ikada do sada, i trgovina uključuje mnogo širi raspon roba i usluga. No najveća je razlika u razini tijeka financija i kapitala. Zahvaljujući uskoj povezanosti s elektroničkim novcem – novcem koji postoji u obliku brojki u računalima – današnje svjetsko gos-

podarstvo ne može se usporediti ni s jednim iz prošlosti. **Svakog dana** na svjetskim tržištima promet iznosi više od **trilijun dolara**, što je enorman porast u odnosu na nedavnu prošlost.

No, globalizacija nije samo ekonomska, već i politička, tehnička i kulturna. Pogrešno je o globalizaciji razmišljati kao o nečemu što se tiče samo velikih sustava, kao što je svjetski financijski poredak.

Naše je doba u čitavoj povijesti najbolje vrijeme za život.”

— Denis Waitley

prisne i osobne vidove naših života. Rasprava o obiteljskim vrijednostima koja se, primjerice, odvija u mnogim zemljama, čini se možda potpuno odvojenom od globalizacijskih utjecaja. Međutim, nije tako: tradicionalni obiteljski sustavi se mijenjaju.

Širenje nejednakosti je ozbiljan problem s kojim se suočava današnje svjetsko društvo. Nije dovoljno svaliti krivnju na bogate. Zapadne zemlje, i općenito, industrijske zemlje, i dalje imaju više utjecaja u svijetu od siromašnijih zemalja, no globalizacija se sve više decentralizira.

Je li globalizacija sila koja radi za opće dobro? Na ovo se pitanje, zbog kompleksnosti pojave, ne može odgovoriti na jednostavan način. Ljudi koji ga postavljaju i koji krive globalizaciju za produbljenje svjetskih nejednakosti, uglavnom misle na ekonomsku globalizaciju, odnosno, na trgovinu. No suprotstaviti se ekonomskoj globalizaciji i zauzeti se za ekonomski protekcionizam bila bi pogrešna taktika i za bogate i za siromašne nacije. Trajniji oblici protekcionizma neće pomoći razvoju siromašnih zemalja, dok bi među bogatima doveli do stvaranja zaraćenih trgovinskih blokova.

Rasprave o globalizaciji uglavnom se usredotočuju na njezine implikacije za naciju-državu. Jesu li nacije-države, i kroz njihov nacionalni politički lideri, još uvijek moćni, ili postaju uglavnom nebitni za sile koje oblikuju svijet? Nacije-države su uistinu i dalje moćne te politički vođe imaju veliku ulogu u svijetu; no u isto vrijeme nacija-država nam se pred očima preoblikuje.

IDENTITET NASUPROT GLOBALIZACIJI

Globalizacija i informacionalizacija su uspostavile mreže bogatstva, tehnologije i moći i preobražavaju naš svijet, piše **Manuel Castells** (Castells, Manuel, Moć identiteta, Golden marketing, Zagreb, 2002.). Povećavaju naš proizvodni kapacitet, kulturnu kreativnost i komunikacijske mogućnosti. Istodobno, one oduzimaju pravo glasa društvima.

Globalizacija se ne javlja samo “tamo”, daleko i odvojeno od pojedinca; globalizacija djeluje i “ovdje”, i utječe na

Država se u povijesti oduvijek oslanjala na kontrolu informacija kako bi imala nadzor nad mišljenjem. Računalna komunikacija izmiče kontroli države-nacije, uvodeći pritom novo razdoblje izvanteritorijalne komunikacije. U siječnju 1996. je francuski ministar informacijske tehnologije objavio namjeru svoje vlade da predloži EU niz mjera koje bi priječile slobodan pristup Internetu. Takav prijedlog tehnološke cenzure u zemlji iz koje su potekli revolucionarni ideali slobode u Europi potaknuo je događaj koji je bio posljednja bitka francuskoga predsjednika Miterranda. Nakon Miterrandove smrti, njegov je liječnik objavio knjigu u kojoj je objelodanio da je Miterrand imao rak prostate svih 14 godina svojega predsjednikovanja. Na zahtjev Miterrandove obitelji knjiga je zabranjena u Francuskoj. Međutim, svatko ju je mogao pročitati na Internetu. Bijes francuske vlade uvelike je nadmašio razmjere dotičnog problema. Bilo je potpuno jasno da se ni vladine ni sudske odluke vezane uz informacije više ne mogu provoditi, a nadzor nad informacijama oduvijek je bio temelj državne moći.

VLASTITI KULTURNI IDENTITET

Razmatrajući vlastiti kulturni identitet, Nedjeljko Mihanović piše (Mihanović, Nedjeljko: “Na crti vlastita kulturnog identiteta”, u: “Globalizacija i identitet”, grupa autora, UHIP, Zagreb): “Cjelokupna se naša politička i kulturna povijesna stvarnost razvijala u procjepu latinsko-bizantskih antagonizama, u suparništvu trajnoga romansko-germanskog rivaliteta i dramatičnog balansiranja između Istoka i Zapada. Spram svega toga mi smo zauzimali vlastiti stav i vlastitu civilizacijsku koncepciju.”

Kao zaključak ovog našeg razmatranja suprotstavljanja globalizacije i identiteta neka nam bude ova Mihanovićeva misao: “Nasuprot takvoj međunarodnoj “uzvišenoj misiji” i provedbi vazalskog odnosa, potrebno je sačuvati dostojanstvo naše narodne svijesti, koja se u povijesti uvijek otimala da se bezuvjetno podredi. Poštujući provjerene tradicijske vrijednosti vlastita stvaralačkog duha i primajući duhovne impulse europske kulturno-civilizacijske provenijencije s razboritom kritičkom sviješću, možemo i nadalje ostati: **individualni i univerzalni, tradicionalni i moderni, pluralni i svojstveni, multikulturalni i autohtoni.**”

mr. sc. Dario Miletić, prof.

Uredske veze uz Net Phone pakete

Razgovarajte za 0 kuna između svih Vaših ureda bez obzira na lokaciju i poslužite bez brige za telefonske račune.

Iskoristite akciju do 09.04. i Net Phone paket priključak je Vaš za samo **1 kunu.**

• • **T** • • **Com** •

T-Com je dio T-HT Grupe.

O ponudi saznajte više u Službi za poslovne korisnike 0800 9100 i na www.t-com.hr/poslovni te kod prodajnog predstavnika.